

T.C.
Hitit Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İşletme Anabilim Dalı

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE EKONOMİK BÜYÜMENİN
SİGORTACILIK SEKTÖRÜNE ETKİSİ

Elif ERDOĞAN

Yüksek Lisans Tezi

Çorum 2013

**DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE EKONOMİK BÜYÜMENİN SİGORTACILIK
SEKTÖRÜNE ETKİSİ**

Elif ERDOĞAN

Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
İşletme Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Yrd. Doç.Dr. Selçuk KENDİRLİ

Çorum 2013

KABUL VE ONAY

Elif ERDOĞAN tarafından hazırlanan “DÜNYA’DA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BÜYÜMENİN SİGORTACILIK SEKTÖRÜNE ETKİSİ” başlıklı bu çalışma, 06/02/2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

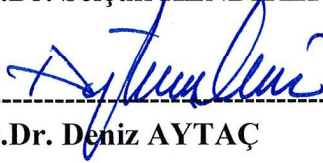
Yrd.Doç.Dr. Selçuk KENDİRLİ (Başkan)

İmza

Yrd.Doç.Dr. Selçuk KENDİRLİ (Danışman)

İmza

Yrd.Doç.Dr. Deniz AYTAÇ

İmza

Yrd.Doç.Dr. Aykut İŞLEYEN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

İmza
Prof.Dr.Gülen Elmas ARSLAN
Enstitü Müdürü

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim.(06/02/2013)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Adı ve Soyadı

Elif ERDOĞAN

İmzası

.....*Elif Erdoğan*.....

ÖZET

ERDOĞAN, Elif. Dünya’da ve Türkiye’de Ekonomik Büyümenin Sigortacılık Sektörüne Etkisi, Yüksek Lisans, Çorum, 2013.

Sigortacılık sektörünün ülke ekonomileri için ne denli önemli olduğu sektörün dünya finans piyasalarındaki büyüklüğü incelendiğinde anlaşılmaktadır. Diğer bir önemli nokta ise, ülkelerin sigortacılık sektörünün boyutu ile ekonomik gelişmişlik düzeyi arasında yakın ilişki bulunmasıdır. Ülkemiz açısından incelendiğinde sigortacılık sektörünün finans piyasaları içerisindeki payının çok düşük olduğu görülmektedir. Ancak, Türkiye’de sigortacılık sektörünün gelişiminin ekonominin gelişimine paralel olduğu ve hatta ekonominin büyüme dönemlerinde sigortacılığın ekonomiden daha hızlı bir biçimde büyüdüğü görülmektedir. Bu sebeple sektörün ekonomiden aldığı payın giderek arttığı gözlenmektedir.

Bu yüksek lisans tezinde, ilk olarak sigortacılık sektörünün temel kavramlarıyla ilgili genel bilgiler verilecektir. Devamında sigortacılık sektörünün işlevleri hakkında bilgi verilecektir. Üçüncü bölümde dünyada sigortacılık sektörü hakkında bilgi verilecek ve dördüncü bölümde Türkiye’de sigortacılık sektörünün gelişimi ve Türkiye ekonomisindeki gelişmelerin sigortacılık sektöründe ne gibi gelişmelere yol açtığı tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sigorta, Sigorta Sektörü, Sigortanın İşlevi, Ekonomik Büyüme, Dünya ve Türkiye

ABSTRACT

ERDOĞAN, Elif. The Effect of Economic Growth in the World and in Turkey on the Insurance Sector , Master Thesis, Çorum, 2013.

When we search the greatness of the sector in place of financial markets, we understand the importance of insurance companies for countries' economics. The other important point is being a relation between the dimension of countries insurance sector and economic developing level. When searched for our country, it is clearly seen that the ratio of insurance sector in Turkey is parallel to the economic development, moreover; it develops insurance faster than the economics during the economic growth times. Therefore; it is monitored that the sector's ratio, got from economics, is getting bigger in amount.

In this master thesis, initially, will be given information about basic terms of insurance sector. And then it will be given information about the function of insurance sector. In the third part, it will be given information about insurance sector in the world. In the fourth part, we will try to analyze development of insurance sector in Turkey and in what ways the development of Turkey's economics affect insurance sector.

Keywords: Insurance, Insurance Sector, Function of Insurance, Economic Growth, World and Turkey

TEŐEKKÖR

Çalıőmamın hazırlanması sürecinde değerli bilgilerini ve tecrübelerini esirgememiő olan, tez danıőmanım değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Selçuk Kendirli'ye sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Bu süreçte yardımlarını esirgememiő olan, Çorum ve çevre illerdeki sigorta őirketlerinin tüm çalışanlarına teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar	vi
GRAFİK LİSTESİ	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
ÖNSÖZ	xi
GİRİŞ.....	1

I. BÖLÜM

SİGORTA, SİGORTACILIKLA İLGİLİ KAVRAMLAR VE SİGORTACILIĞIN GENEL ESASLARI

1.SİGORTA KAVRAMI, ÖNEMİ VE TARİHSEL GELİŞİMİ.....	2
2. SİGORTACILIKLA İLGİLİ GENEL KAVRAMLAR	6
2.1. Reasürans Kavramı.....	6
2.2. Sigortalı Kavramı	10
2.3. Sigortacılık Açısından Risk Kavramı.....	11
2.4. Sigorta Sözleşmesi, İçerik ve Çeşitleri	14
2.5. Sigortacılığın Genel Prensipleri	19
3. SİGORTA BRANŞLARI	29
3.1. Hayat Sigortacılık Branşları.....	29
3.2. Hayat Dışı Sigortacılık Branşları	32
3.3. Bireysel Emeklilik Sistemi	39
3.4. Dask – Kasko	40

II. BÖLÜM

SİGORTANIN İŞLEVLERİ

1. SİGORTANIN EKONOMİK İŞLEVLERİ	49
1.1. Sosyo-Ekonomik Kayıpların Önüne Geçme İşlevi	51

1.2. Sermaye Birikimi ve Kredi Olanakları Sağlama İşlevi	52
1.3. Vergileri Arttırma İşlevi	53
1.4. Uluslararası Ekonomik İlişkilerin Gelişmesine Olanak Sağlama İşlevi.....	54
2. SİGORTANIN SOSYAL İŞLEVLERİ	55
2.1. Sosyal Güvenliğe Katkı Sağlama İşlevi	55
2.2. İstihdam Yaratma İşlevi.....	55
2.3. Sosyal Refahı Arttırma İşlevi.....	56

III. BÖLÜM

DÜNYA'DA SİGORTACILIK SEKTÖRÜ

1. SİGORTACILIĞIN DÜNYA'DAKİ TARİHSEL GELİŞİMİ.....	57
2. DÜNYA'DA SİGORTACILIK SEKTÖRÜNÜN DURUMU	65

IV. BÖLÜM

TÜRKİYE ARAŞTIRMASI

1. SİGORTACILIĞIN TÜRKİYE'DEKİ TARİHSEL GELİŞİMİ	68
2. TÜRKİYE'DE SİGORTACILIK SEKTÖRÜNÜN YAPISI VE KURUMLARI	74
2.1. Hazine Müsteşarlığı-Sigortacılık Genel Müdürlüğü	75
2.2. Sigorta ve Reasürans Şirketleri	76
2.3. Sigorta Acenteleri.....	77
2.4. Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği (TSRŞB).....	80
3. TÜRKİYE'DE SİGORTACILIK SİSTEMİNİN DURUMU	80
4. TÜRKİYE'DE SİGORTACILIK PAZARINDA YABANCI SERMAYE.....	81
4.1. Şirketlerin Sermaye Yapısı ve Yabancı Sermaye Payı.....	82
5. EKONOMİK BÜYÜME VE TÜRK SİGORTA SEKTÖRÜ ARASINDAKİ İLİŞKİ ..	87
5.1. İstihdam Durumu	93
6. TÜRKİYE'DE SİGORTACILIK SEKTÖRÜNÜN TEMEL SORUNLARI.....	94
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	99
KAYNAKÇA	101